

KARTA KURSU (realizowanego w specjalności)

Fizyka materii

Studia II stopnia
2020/2021

Nazwa	Teoria Grup - Wstęp
Nazwa w j. ang.	<i>Group Theory - Introduction</i>

Koordynator	dr hab. Tomasz Dobrowolski, prof. UP	Zespół dydaktyczny
		dr D. Nałęcz
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Przedstawienie najważniejszych pojęć z zakresu teorii grup. Zapoznanie studentów z zastosowaniami teorii grup w fizyce.
Przedmiot prowadzony w języku polskim.

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Wiedza	<p>W01 - Student wie jak zdefiniowana jest grupa oraz w jakich kontekstach fizycznych pojawiają się grupy. Wie, że grupy można w sobie odwzorowywać.</p> <p>W02 - Zna podstawowe własności grup symetrycznych oraz zna ich zastosowania.</p> <p>W03 - Zna własności grup klasycznych (grupy liniowe, specjalne grupy liniowe, grupy ortogonalne, grupy unitarne, specjalne grupy ortogonalne, specjalne grupy unitarne).</p> <p>W04 - Wie na czym polega sprzężenie oraz wie, że jest ono relacją równoważności. Zna pojęcia podgrupy sprzężonej oraz inwariantnej. Wie czym jest warstwa oraz grupa ilorazowa.</p> <p>W05 - Wie co to jest grupa ciągła, mapa, atlas. Rozumie jakie znaczenie mają generatory.</p> <p>W06 - Zna pojęcie grupy operatorowej oraz rozumie użyteczność tego pojęcia dla opisu układów kwantowo-mechanicznych. Wie na czym polega transformacja operatora.</p> <p>W07 - Zna różnicę pomiędzy grupą a jej reprezentacją. Wie jak tworzona jest reprezentacja regularna. Zna pojęcia reprezentacji wiernej, reprezentacji nieprzywiedlnej. Zna I i II lemat Schura, relacje ortogonalności dla elementów macierzowych oraz charakterów.</p> <p>W08 - Zna elementy oraz operacje symetrii, oznaczenia grup punktowych, schematy określania grup symetrii molekuł oraz sieci krystalicznej.</p> <p>W09 - Zna aplikacje reprezentacji grupy obrotów na przestrzeni Hilberta do opisu krętu w mechanice kwantowej. Wie, że generatory grupy obrotów stanowią operatory krętu. Wie na czym polega rozkład reprezentacji na reprezentacje nieredukowalne.</p>	W01, W02, W03, W04

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Umiejętności	<p>U01 - Wyznaczają tabele mnożenia grupowego.</p> <p>U02 - Wyznaczają podgrupy grup symetrycznych oraz klasy elementów sprzężonych.</p> <p>U03 - Dla grup ciągłych wyznaczają generatory oraz algebrę Lie generatorów. Wykonuje całkowanie na grupach Lie.</p> <p>U04 - Wyznaczają generatory oraz elementy grup operatorowych. Wykonuje transformacje operatorów przy pomocy elementów grupy operatorowej.</p> <p>U05 - Wyznaczają reprezentacje grup ciągłych oraz skończonych.</p> <p>U06 - Prowadzi rozkład reprezentacji na reprezentacje nieredukowalne na przykładzie składania krętów kwantowo-mechanicznych.</p>	U01, U02, U06,

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
	<p>K01 - Zna ograniczenia własnej wiedzy i rozumie potrzebę dalszego kształcenia, potrafi samodzielnie wyszukiwać informacje w literaturze, także w językach obcych.</p> <p>K02 - Potrafi precyzyjnie formułować pytania, służące pogłębieniu własnego zrozumienia danego tematu lub odnalezieniu brakujących elementów rozumowania.</p> <p>K03 - Potrafi pracować zespołowo; rozumie konieczność systematycznej pracy nad wszelkimi projektami, które mają długofalowy charakter.</p> <p>K04 - Rozumie i docenia znaczenie sumienności i uczciwości intelektualnej w działaniach własnych i innych osób; postępuje etycznie.</p>	K01, K02, K03, K05,

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	15											

Opis metod prowadzenia zajęć

Podczas wykładów preferowane są metody aktywizujące i motywujące: metody dyskusji, intuicyjne przedstawianie pojęć abstrakcyjnych; motywujące są wzmianki o zastosowaniach poszczególnych pojęć. Podczas ćwiczeń preferowana jest dyskusja oraz samodzielne rozwiązywanie problemów związanych z tematyką wykładów.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01							X	X					
W02							X	X					
W03							X	X					
W04							X	X					
W05							X	X					
W06							X	X					
W07							X	X					
W08							X	X					
W09							X	X					
U01							X	X		X			
U02							X	X		X			
U03							X	X		X			
U04							X	X		X			
U05							X	X		X			
U06							X	X		X			
K01							X	X					
K02							X	X					
K03							X	X					
K04							X	X					

Kryteria oceny	Zaliczenie jest średnią ocen odpowiedzi ustnych oraz kolokwium.
----------------	---

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

<p>Teoria grup - wstęp</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Grupa, podgrupa, rząd grupy, tabela mnożenia grupowego, morfizmy grup, izomorfizm grup, grupa cykliczna, cztero-grupa, grupa symetryczna, podgrupa regularna, grupa alternująca, twierdzenie Cayleya 2) Grupy klasyczne: grupy liniowe, specjalne grupy liniowe, grupa ortogonalna, grupa unitarna, specjalna grupa ortogonalna, specjalna grupa unitarna 3) Warstwa, klasa, rozkład grupy na klasy, grupa ilorazowa, podgrupa inwariantna 4) Grupa obrotów, grupy ciągłe, topologia grupy, grupy Lie, generatory, komutator elementów grupy, stałe struktury grupy Lie, algebra Lie, całkowanie na grupie Lie, grupy zwarte 5) Grupy operatorowe, transformacja operatora, operator Casimira 6) Reprezentacja grupy, reprezentacja regularna, reprezentacja wierna, reprezentacje nieprzywiedlne, charakter, konstrukcja reprezentacji grupy permutacji dla cząstek identycznych przy pomocy diagramów Younga, I i II lemat Schura, relacje ortogonalności dla elementów macierzowych oraz charakterów 7) Elementy oraz operacje symetrii, oznaczenia grup punktowych, schematy określania grup symetrii molekuł oraz sieci krystalicznej. 8) Reprezentacje grupy obrotów na przestrzeni Hilberta, generatory grupy obrotów, operator Casimira, składanie momentów pędu (rozkład reprezentacji na reprezentacje nieredukowalne), współczynniki Clebscha - Gordana, Twierdzenie Wignera-Eckarta
--

Wykaz literatury podstawowej

Mozrzyimas J. „Zastosowania teorii grup w fizyce współczesnej. Cz. 1, Zarys podstawowych pojęć teorii grup topologii algebraicznej.”
Mozrzyimas J. „Zastosowania teorii grup w fizyce współczesnej. Cz. 2, Symetrie kryształów.”

Wykaz literatury uzupełniającej

Stewart I. „Dlaczego prawda jest piękna: o symetrii w matematyce i fizyce.”

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	5
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	5
	Przygotowanie do egzaminu	
Ogółem bilans czasu pracy		50
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika (1 ECTS = 25h)		2